ZÁKLADNÍ ŠKOLA OLOMOUC

příspěvková organizace

MOZARTOVA 48, 779 00 OLOMOUC

tel.: 585 427 142, 775 116 442; fax: 585 422 713

email: kundrum@centrum.cz; www.zs-mozartova.cz

evropský sociální fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Projekt: ŠKOLA RADOSTI, ŠKOLA KVALITY

Registrační číslo projektu: CZ.1.07/1.4.00/21.3688

EU PENÍZE ŠKOLÁM

Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost

ZÁKLADNÍ ŠKOLA OLOMOUC

příspěvková organizace

MOZARTOVA 48, 779 00 OLOMOUC

tel.: 585 427 142, 775 116 442; fax: 585 422 713

email: kundrum@centrum.cz; www.zs-mozartova.cz

Autor:	Mgr. Petra Doskočilová
Vzdělávací oblast:	Jazyk a jazyková komunikace
Vzdělávací obor:	Český jazyk
Vzdělávací předmět:	Český jazyk
Ročník:	6.
Tematická oblast:	Tvarosloví
Téma hodiny:	Druhy přídavných jmen 1
Označení DUM:	VY_32_INOVACE_25.08.DOS.CJ.6
Vytvořeno:	03. 11. 2013

Druhy přídavných jmen 1

Přídavná jména

Vyjadřují <u>vlastnosti osob, zvířat, věcí nebo jevů</u> označených podstatných jmen anebo jejich význam blíže určují.

Rozlišujeme 3 druhy přídavných jmen:

- tvrdá
- měkká
- přivlastňovací

Doplň koncovku u přivlastňovacích podstatných jmen.

Jardov_i_ sourozenci jsou všichni mladší.

Učitelov_y_ návrhy se nám zdály zajímavé.

Radkov_i_ rodiče jsou stále na cestách.

Zapsal jsem si všechny instruktorov_y_ rady.

Vyzvedli jste si Markov_y_ sešity?

Pozdravil jsi dědečkov_y_ kamarády?

Doplň – i/- y

Dědečkov_i_ ps_i_ štěkal_i_ na strýcov_y_ koně. Udivil nás rychl_ý_ let drav_ý_ch ptáků. Čtu ráda Foglarov_y_ knihy. Jirkov_y_ sestry přijedou zítra. Přivezl_i_ k nám dva ciz_í_ ps_y_. Děti běhal_y_ bos_y_. Ve skříni v_i_sel_y_ otcov_y_ a bratrov_y_ kabáty. Horolezci se vrátil_i_ z nebezpečné v_ý_prav_y_ živ_i_ a zdráv_i_. Šperky b_y_l_y_ posázen_y_ nádhern_ý_m_i_ drahokam_y_.

Oprav chyby:

Kryštofovy lyže stály opřené o skříň. Podej Jakubovi talíř. Potkal jsem bratry Pospíšilovy, když jeli na hokej. Obdivuji sourozence Boubínovy, jak to všechno zvládli. Petrovi rodiče se často hádají. Mám rád Ortenovy verše. Vojtovi zazvonil telefon. Dědečkovi koně zvítězili v nejednech dostizích.

Pravopis koncovek přídavných jmen

1. Přídavná jména tvrdá a přivlastňovací:

V KONCOVKÁCH píšeme **–y/-ý**

kromě

1. ***a 5. pádu MNOŽNÉHO ČÍSLA RODU MUŽSKÉHO ŽIVOTNÉHO –i/-í***

7. pádu MNOŽNÉHO ČÍSLA – ými

V zimě je nejlepší ***šípkov_ý čaj****.*

Rychl_í běžci *už dávno odpočívali v cíli.*

Do tepl_ý_ch krajin *odlétá většina ptactva.*

Mezi znám_ý_m_i lidmi *se cítím mnohem lépe.*

Obětav_ý muž *pohotově skočil do vody.*

Obětav_í spoluobčané *pomohli při povodních.*

Nočním tichem se ozval ***pronikav_ý křik****.*

Se znám_ý_m_i herci *se můžete potkat i běžně.*

Od sousedů nás dělí ***živ_ý plot****.*

Dostala jsem podepsaný ***fotbalov_ý dres****.*

Pravopis koncovek přídavných jmen

2. Přídavná jména měkká:

V KONCOVKÁCH píšeme vždy - í

Byli to pro mě cizí lidé.

Prsten byl opravdu z ryzího zlata.

Rybí šupiny nosím vždy v peněžence.

Vybrali jsme si menu s hovězí polévkou.

Na motýlích křídlech se odráželo ranní slunce.

Tvoření tvarů přídavných jmen

1. PŘÍPONA –ný, -ní

- tvoříme **od podstatných jmen s kořenem končícím** na **- n**

koleno – o = kolen + ní = kolenní kloub

cena – a = cen + ný = cenný poznatek

2. PŘÍPONA –í

- mají jen přídavná jména utvořená od názvů zvířat

klokan + í = klokaní

lachtan + í = lachtaní

Tvoření tvarů přídavných jmen

Pozor na změnu souhlásek ve tvarech 1. a 5. pádu rodu mužského životného množného čísla u přídavných jmen tvrdých.

k v *c*	*hezký – hezcí*
c v *č*	*lomnický - lomničtí*
ch v *š*	*hluchý – hluší, černoch - černošský*
h v *z*	*drahý – drazí*
h v *ž*	*Praha – pražský*
g v *ž*	*Kongo – konžský*
-s	*Tunis - tuniský*

Tvoření tvarů přídavných jmen

ský v *ští* *arabský – arabští, lotyšský – lotyšští*

cký v *čtí* *mladický – mladičtí,*

jilemnický – jilemničtí

čký v *ččí* *maličký - maličcí, mladičký - mladiččí*

Tvoření tvarů přídavných jmen

Tvoř přídavná jména a) v jednotném čísle b) v množném čísle ve spojení s podstatným jménem

- Francie	francouzský	francouzští obyvatelé
- klokan	klokaní	klokaní kapsy
- Kroměříž	kroměřížský	kroměřížští hráči
- babička	babiččin	babiččini spolužáci
- Mozart	Mozartův	Mozartovi posluchači
- beran	beraní	beraní rohy
- Amerika	americký	američtí hráči
- Tunis	tuniský	tuniští pomocníci
- černoch	černošský	černošští tanečníci

Tvoření tvarů přídavných jmen

- Mělník	mělnický	mělničtí občané
- vůně	voňavý	voňavé květiny
- Brandýs	brandýský	brandýští obchodníci
- týden	týdenní	týdenní rozvrhy
- telefon	telefonní	telefonní seznamy
- den	denní	denní záznamy
- Lužice	lužický	Lužičtí Srbové

Druhy přídavných jmen

TVRDÁ, vzor MLADÝ

rod	koncovka	vzor
mužský	- ý	krátký film
ženský	- á	přítulná kočka
střední	- é	umanuté tele

Druhy přídavných jmen

MĚKKÁ, vzor JARNÍ

rod	koncovka	vzor
mužský	- í	husí brk
ženský	- í	cizí kočka
střední	- í	sojčí pírko

Druhy přídavných jmen

PŘIVLASTŇOVACÍ, vzor OTCŮV, MATČIN

rod	koncovka	vzor
mužský	-ův -in	Petrův pes Katčin dopis
ženský	- ova - ina	bratrova bunda sestřina kamarádka
střední	- ovo - ino	soudcovo rozhodnutí babiččino přání

ZÁKLADNÍ ŠKOLA OLOMOUC
příspěvková organizace
MOZARTOVA 48, 779 00 OLOMOUC
tel.: 585 427 142, 775 116 442; fax: 585 422 713
email: kundrum@centrum.cz; www.zs-mozartova.cz

Seznam použité literatury a pramenů:

KRAUSOVÁ, Z., TERŠOVÁ, R. Český jazyk 6 učebnice pro základní školy a víceletá gymnázia. Plzeň : Nakladatelství Fraus, 2003. ISBN 80-7238-206-3. s. 30 - 33.

Nečíslovaný obrazový materiál je použit z galerie obrázků a klipartů Microsoft Office.